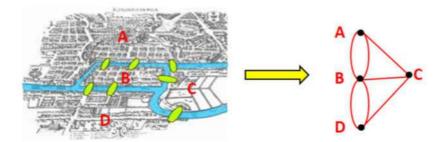
บทที่ 9 GRAPH

เป็นโครงสร้างข้อมูลที่มีความสำคัญมากในทางคอมพิวเตอร์ เนื่องจากกราฟจะถูกใช้แสดงความสัมพันธ์ ที่น่าสนใจระหว่างข้อมูลแล้ว กราฟยังสามารถที่จะสร้าง โมเดลปัญหาที่มีขนาดใหญ่และซับซ้อน เพื่อแก้ปัญหาได้ง่ายขึ้น เช่น

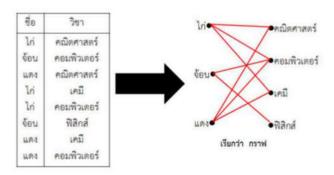
- 1) ในระบบขนส่งมวลชน เราอาจจจะโมเดลการเดินทางของยานพาหนะ เพื่อหาเวลาในการเดินทางที่สั้นที่สุด หรือ เส้นทางที่สั้นที่สุด โดยใช้กราฟ
- 2) internet และ social netword กราฟสามารถแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเว็บเพจหรือผู้ใช้คนอื่นๆ ได้ กราฟใช้สำหรับแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล
 - Transportation
 - Network or Internet
 - Social Network

กราฟเป็นแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ ซึ่งใช้สำหรับจำลองปัญหาบางอย่าง ด้วยแผนภาพที่ประกอบด้วยจุด และเส้นที่เชื่อมระหว่างจุด 2 จุด ตัวอย่างเช่น แผนภาพที่แสดงเส้นทางของรถไฟฟ้า, แผนภาพที่แสดงถนนที่เชื่อมเมืองต่างๆ, แผนภาพแสดงโครงสร้างวงจรไฟฟ้า, แผนภาพเครือข่ายคอมพิวเตอร์, แผนภาพแสดง เส้นทางการบิน, แผนภาพแสดงโครงสร้างทางเคมีของสารประกอบไฮโดรคาร์บอน เป็นต้น

เลออนฮาร์ด ออยเลอร์ (Leonhard Euler) นักคณิตศาสตร์ ชาวสวิส เป็นผู้ริเริ่มในการศึกษาทฤษฎีกราฟ เนื่องจากการตอบข้อคำถามเกี่ยวกับสะพานเมืองเคอ นิกส์เบอร์ก โดยเมืองเคอนิกส์เบอร์กตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำพรีเกล (Pregel) ทั้งสองฝั่ง และบางส่วนเป็นเกาะ โดยมีสะพานเชื่อม 7 สะพาน คำถามคือ เป็นไปได้หรือไม่ ที่ จะเดินทางรอบเมือง โดยเริ่มจากพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง แล้วมาจบลงที่พื้นที่เริ่มต้น โดยการข้ามสะพานทั้ง 7 แห่ง แต่ละแห่งข้ามได้เพียงครั้งเดียว โดยจากคำถามนี้ สามารถเขียนออกมาเป็นรูปได้ดังนี้

นอกจากกรณีสะพานเมืองเคอนิกส์เบอร์ก ความสัมพันธ์ของข้อมูลต่างก็สามารถเขียนออกมาในแบบกราฟดังตัวอย่างข้างล่างนี้ ด้านซ้ายมือคือตารางความสัมพันธ์ ด้านขวามือคือความสัมพันธ์ในรูปแบบกราฟ

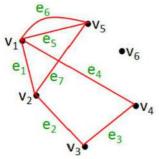
บทนิยาม กราฟ G = (V, E) ประกอบด้วย เซตจำกัด 2 เซต คือ

- 1. เซตที่ไม่เป็นเซตว่างของจุดยอด (Vertex) แทนด้วยสัญลักษณ์ V(G) หรือ Vertex (V) = เมือง → V ≠ Ø
- 2. เซตของเส้นเชื่อม (Edge) ที่เชื่อมระหว่างจุดยอด แทนด้วยสัญลักษณ์ E(G)

ข้อสังเกต $V(G) \neq \emptyset$ แต่ E(G) อาจเป็นเชตว่างได้ หรือ E(G) = เส้น → $E = \emptyset$

9.1 คำศัพท์ของทฤษฎีกราฟ

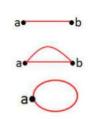
จากรูปข้างล่างนี้ เส้นที่ลากต่อระหว่างจุดหรือ**จุดยอด (Vertex)** เรียกว่า **เส้นเชื่อม (edge)** กราฟ G = (V, E) ประกอบด้วยเชต V ซึ่งเป็นเชตของจุดต่างๆ และ E ซึ่งเป็นเชตของเส้นเชื่อมระหว่างจุด 2 จุด

 $\mathsf{V} = \{\mathsf{v}_1,\!\mathsf{v}_2,\!\mathsf{v}_3,\!\mathsf{v}_4,\!\mathsf{v}_5,\!\mathsf{v}_6\}$

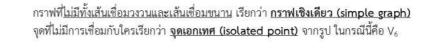
E = {e₁,e₂,e₃,e₄,e₅,e₆,e₇} หรือ

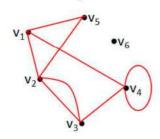
 $\mathsf{E} \ = \ \{(\mathsf{v}_1, \mathsf{v}_2), (\mathsf{v}_2, \mathsf{v}_3), (\mathsf{v}_3, \mathsf{v}_4), (\mathsf{v}_1, \mathsf{v}_4), (\mathsf{v}_1, \mathsf{v}_5), (\mathsf{v}_1, \mathsf{v}_5), (\mathsf{v}_2, \mathsf{v}_5)\}$

จากรูป เส้นเชื่อม **e = (a, b)** คือเส้นที่เชื่อมต่อระหว่างจุด a และจุด b จะเรียกว่าเส้นเชื่อม e โดยที่จุด a และ จุด b เชื่อมกัน (adjacent) สามารถเขียน **e = (b, a)** ได้ จากรูป จุดประชิดกันมีเส้นเชื่อมมากกว่า 1 เส้น เรียกว่า **เส้นเชื่อมขนาน (parallel edges)**

จากรูป e =(a, a) คือเส้นเพื่อมที่ต่อจุดเดียวกัน เรียกว่า <u>เส้นเพื่อมวงวน (loop)</u>

ดีกรีของจุด (Degree of Vertex) คือ ดีกรีของจุด v เขียนแทนด้วย deg(v) คือจำนวนเส้นเชื่อมที่ กระทบกับจุด v สำหรับดีกรีเป็นเลขคู่ เรียก **จุดยอดคู่ (even vertex)** และตีกรีเป็นเลขคี่ เรียก **จุดยอด คี่ (odd vertex)** จากรูป

 $deg(v_1) = 3$

 $\deg(v_2) = 4$

 $deg(v_3) = 3$

 $deg(v_4) = 4$ มีเส้นเชื่อมวงวน (loop) = +2

 $deg(v_5) = 2$

 $deg(v_6) = 0$

ถ้า G เป็นกราฟ มีผลรวมของดีกรีของทุกจุดในกราฟเท่ากับสองเท่าของจำนวนเส้นเชื่อม ถ้า G คือ กราฟ แล้ว $\deg(v_1)+\deg(v_2)+...+\deg(v_n)=2$ (จำนวนเส้นเชื่อมของ G)

ผลรวมดีกรี = 16

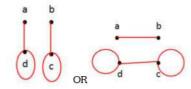
จำนวนเส้นเชื่อม = 8

จากรูป เส้นเชื่อม e ระหว่างจุด v, และ v, มีค่าเป็น 1

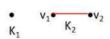
 \mathbf{v}_i มีจำนวนดีกรี 1 และ \mathbf{v}_j มีจำนวนดีกรี 1 ดังนั้นจำนวนดีกรีของ \mathbf{e} ถูกนับเป็น 2

สรุป เส้นเชื่อม e ใดๆ จะถูกนับเป็นดีกรี 2 ครั้งเสมอ

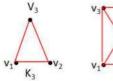
ดังนั้นผลรวมดีกรีของกราฟ G = 2 x ของจำนวนเส้นเชื่อมของกราฟ G

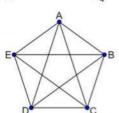
จากรูป กราฟที่มี 4 จุด แต่ละจุดมีดีกรี 1, 1, 3 และ 3 ซึ่งสามารถเขียนกราฟได้ ผลรวมดีกรี = 1+1+3+3 = 8 (เลขคู่) แต่ถ้ากราฟที่มี 4 จุด แต่ละจุดมีดีกรี 1, 1, 2 และ 3 กรณีนี้ไม่สามารถเขียนเป็นกราฟได้ ผลรวมดีกรี = 1+1+2+3 = 7 (เลขคี่)

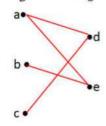

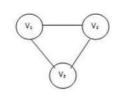
จากรูป กราฟที่มี n จุด จะเรียกกราฟว่า <u>กราฟบริบูรณ์ (Complete Graph)</u> เมื่อเป็น<u>กราฟเชิงเดียว</u> <u>และระหว่างจุดทุกคู่ต้องมีเส้นเชื่อม</u> หรืออาจกล่าวได้ว่า ทุกจุดได้มีเส้นเชื่อมโดยตรงกับจุดอื่นๆ ในกราฟ ทั้งหมด และต้องเชื่อมกันเพียงเส้นเดี่ยวเท่านั้นดังรูป

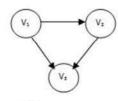

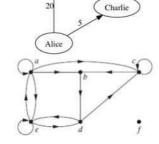

Bob

$$E = V imes rac{V-1}{2}$$
กราฟที่เชื่อมกันทั้งหมด 4 + 3 + 2 + 1 = 10

กราฟ G=(V,E) เป็น**กราฟสองส่วน (Bipartite Graph)** ถ้ามีเชตย่อย V_1 และ V_2 ของ V ซึ่งไม่เป็นเชต ว่าง โดยที่ $V_1 \cap V_2 = \emptyset$ และ $V_1 \cup V_2 = V$ และแต่ละเส้นเชื่อมใน E เชื่อมระหว่างจุดหนึ่งใน V_1 และอีก จุดใน V_2 โดยหลักการคือการสมมุติให้กราฟแบ่งเป็นสองกลุ่ม และมีกฎว่าภายในกลุ่มของตัวเองจะต้องไม่ มีเส้นเชื่อมถึงกันโดยตรง โดยพิจารณาดังนี้ จากรูป a เชื่อม V_2 กับ V_3 คือมู่กลุ่มไหนห้ามมี V_3 กับ V_4 และ V_5 เชื่อม V_5 คือมู่กลุ่มไหนห้ามมี V_5 กับ V_5 และ V_5 เชื่อม V_5 คือมู่กลุ่มไหนห้ามมี V_5 หังจัดอยู่ในกลุ่มเดี่ยวกัน ให้จัดอยู่กลุ่มเดี่ยวกัน โดยพิจารณาจากตัวห้าม

$$V = \{a, b, c, d, e\}$$

 $V_1 = \{a, b, c\}$ คือ a จะไม่เพื่อมกับเซตของตัวเองเสมือนแบ่งเป็นสองชุด $V_2 = \{d, e\}$ คือ d จะไม่เพื่อมกับเซตของตัวเองเสมือนแบ่งเป็นสองชุด

กราฟไม่มีทิศทาง (Undirected Graph)

Vertex = v1, v2, v3

Edge = { (v1, v2) (v2, v1) (v2, v3) (v3, v2) (v1, v3) (v3, v1) }

กราฟมีทิศทาง (Directed Graph)

Vertex = v1, v2, v3

Edge = $\{ (v1, v2) (v2, v3) (v2, v3) \}$

Weighted Graph

Bob = B, Charlie = C, Alice = A

Vertex = B, A, C

Edge = { (A, B, 20), (B, C, 10), (A, C, 5) }

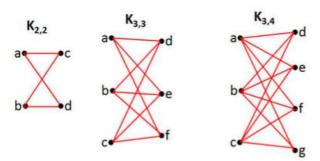
In and Out Degree (มีเฉพาะกราฟที่มีทิศทาง)

In degree = deg(a) = 2, deg(b) = 2, deg(c) = 3, deg(d) = 2, deg(e) = 3, deg(f) = 0

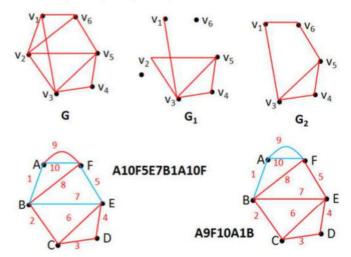
Out degree = deg(a) = 4, deg(b) = 1, deg(c) = 2, deg(d) = 2, deg(e) = 3, deg(f) = 0

Degree = In degree + Out degree = 12+ 12=24

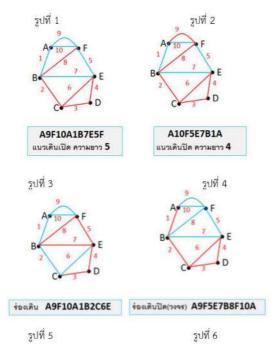
จากรูปข้างล่าง กราฟ G = (V,E) เป็น**กราฟสองส่วนบริบูรณ์ (Complete bipartite graph)** เมื่อ G เป็นกราฟสองส่วน และแต่ละจุดในเชตย่อย V_1 ของ V ต้องมีเส้นเชื่อมไปยังทุกจุดในเชตย่อย V_2 ของ V เขียนแทนด้วย $K_{m,n}$ เมื่อ M และ M เป็นจำนวนสมาชิกของ M และ M ตามลำดับ โดยการพิจารณาคือ ชุดแรกต้อง เชื่อมกับชุดที่สองให้ครบจึงเป็นกราฟสองส่วนบริบูรณ์ ตัวอย่างเช่น กราฟซ้ายมือ สมาชิกชุดแรก คือ M สามารถเชื่อม M ถึงเป็นสมาชิกในชุดที่สองทั้งหมด และสมาชิกชุดสอง คือ M สามารถเชื่อม M ถ้งเป็นสมาชิกในชุดแรกทั้งหมด

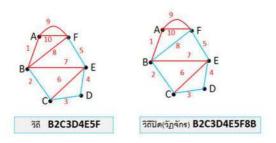

กราฟ $G_1 = (V_1, E_1)$ เป็น**กราฟย่อยของกราฟ** G = (V, E) ถ้า $V_1 \subset V$ และ $E_1 \subset E$ และ เส้นเชื่อม $e \in E_1$ มีจุดกระทบทั้งสองอยู่ใน V_1 ตัวอย่างเช่น กราฟ G ของรูปข้างล่างนี้ สามารถเขียนออกมาเป็นกราฟย่อย G_1 และ G_2 โดย G_1 และ G_2 เมื่อประกอบกันแล้วจะเป็นกราฟ G

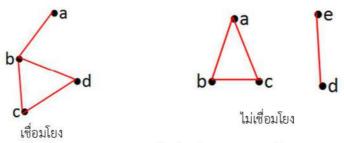

แนวเดิน (walk) คืออันดับจำกัดของจุดและเส้นเชื่อมสลับกัน ดังนี้ $\lor_0 e_1 \lor_1 e_2 ... \lor_n e_n$ โดย $e_i = (\lor_{i 1}, \lor_i)$ และ $i \in \{1,2,...,n\}$ เรียก \lor_0 ว่า จุดเริ่มต้นและเรียก \lor_n ว่าจุดสิ้นสุดของแนวเดิน เรียก $\lor_1, \lor_2, ..., \lor_n$ 1 ว่าจุดภายในของแนวเดิน เรียกแนวเดินดังกล่าวว่า แนวเดิน $\lor_0 - \lor_n$ ตัวอย่างเช่น จากรูปข้างบนด้านซ้ายมือ A ไปหา F ด้วยเส้นทาง 10 และ F ไปหา E ด้วยเส้นทาง 5 และ E ไปหา B ด้วยเส้นทาง 7 ตามลำดับ เป็นต้น

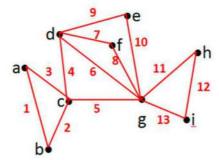

- แนวเดินที่มีเส้นเชื่อม n เส้น เรียกว่า แนวเดินที่มีความยาวเท่ากับ n ตัวอย่างเช่น รูปที่ 1 และ รูปที่ 2 มีความยาวเท่ากับ 5 และ 4 ตามลำดับ
- แนวเดินที่มีจุดเริ่มต้นกับจุดสิ้นสุดแตกต่างกัน เรียกว่า แนวเดินเปิด ตัวอย่างเช่น รูปที่ 1 จุดเริ่มต้นที่ A แล้วจุดสิ้นสุดที่ F
- แนวเดินที่มีจุดเริ่มต้นกับจุดสิ้นสุดเป็นจุดเดียวกัน เรียกว่า แนวเดินปิด ตัวอย่างเช่น รูปที่ 2 จุดเริ่มต้นที่ A แล้วจุดสิ้นสุดที่ A
- แนวเดินที่เส้นเชื่อมทุกเส้นในอันดับแตกต่างกัน (V ซ้ำได้แต่ E ห้ามซ้ำ) เรียกว่า แนวเดินไม่ซ้ำหรือร่องเดิน (trail) เพราะปกติแนวเดินนั้น สามารถซ้ำเส้นทางเดิมได้ (V ซ้ำได้และ E ซ้ำได้) ตัวอย่างเช่น A9F9A1B7E กรณีนี้คือ
 A ไป F และ F ไป A กรณีนี้มีเส้นทางที่ซ้ำเส้นทางเดิม ซึ่งกรณีนี้ถึงว่าไม่เป็นร่องเดิน แต่รูปที่ 3 นั้น เป็นร่องเดิน เพราะไม่มีเส้นเชื่อมที่ซ้ำเส้นเดิม
- ร่องเดินแบบปิดที่มีความยาวตั้งแต่ 3 ขึ้นไป (V ข้ำได้แต่ E ห้ามซ้ำ และกลับที่จุดเริ่มต้น) เรียกว่า วงจร (circuit)
 ตัวอย่างเช่นรูปที่ 4 นั้น เป็นร่องเดิน ที่จุดเริ่มต้นกับจุดสิ้นสุดเป็นจุดเดี่ยวกัน คือจุดเริ่มต้นคือจุด A และจุดสิ้นสุดคือจุด A
- ร่องเดินที่จุดในอันดับทุกจุดแตกต่างกัน (V ห้ามซ้ำและ E ห้ามซ้ำ) เรียกว่า วิถี (path)
 ตัวอย่างเช่นรูปที่ 5 นั้น เป็นวิถี เพราะไม่มีเส้นเชื่อมที่ซ้ำเส้นเดิม และไม่มีจุดยอดใดซ้ำกันเลย เนื่องจากอันดับของจุดและเส้นเชื่อมที่เป็นวิถี ไม่ซ้ำกัน
 จึงสามารถเขียนแทนวิถีในรูปที่ 5 คือ B2C3D4E5F ด้วยอันดับของจุด BCDEF แบบนี้ได้
- วิถีแบบปิด (วิถีที่ยกเว้นจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดซ้ำกัน หรือ V ห้ามซ้ำและ E ห้ามซ้ำ และกลับที่จุดเริ่มต้น)
 ที่มีความยาวตั้งแต่ 3 ขึ้นไป เรียกว่า วัฏจักร (cycle)
 ตัวอย่างเช่นรูปที่ 6 เป็นวัฏจักร เพราะไม่มีเส้นเชื่อมที่ซ้ำเส้นเดิม และไม่มีจุดยอดใดซ้ำกันเลย มีจุดเริ่มต้นกับ จุดสิ้นสุดเป็นจุดเดี่ยวกัน คือจุดเริ่มต้นคือจุด A และจุดสิ้นสุดคือจุด A
- ระยะห่างระหว่างจุด a และ b คือ ความยาวของวิถีจากจุด a ไปยังจุด b ที่สั้นที่สุด
 ตัวอย่างเช่น A ไป E ระยะห่างระหว่างจุด A และ E คือ 8 โดยวิถีคือ A1B7E ระยะห่างคือ 1 + 7 = 8

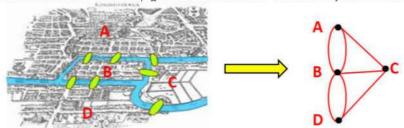

ให้ a และ b เป็นจุดในกราฟ จุด a เชื่อมโยง (connect) กับจุด b ก็ต่อเมื่อ มีแนวเดินจากจุด a ไปยังจุด b กราฟ G เป็น**กราฟเชื่อมโยง (connected graph)** ก็ต่อเมื่อทุกๆ คู่ของจุดในกราฟ G ต้องเชื่อมโยงกัน หรืออาจกล่าวได้ว่า จุดใดๆ บนกราฟสามารถไปถึงจุดใดบนกราฟได้ทุกจุด เช่น กราฟบนด้านซ้ายมือ a มีเส้นทางที่สามารถไปหา b, c, d ได้ จึงเป็นกราฟเชื่อมโยง

- วงจรออยเลอร์ (Euler Circuit) คือ วงจรที่ผ่านเส้นเชื่อมทุกเส้นแต่เพียงหนึ่งครั้งเท่านั้น และทุกจุดยอด โดยเริ่มจากจุดหนึ่งไปตามเส้นเชื่อมต่างๆ แล้ว สามารถกลับมาที่จุดเริ่มต้นได้ (V ซ้ำได้แต่ E ห้ามซ้ำ และกลับที่จุดเริ่มต้น และต้องผ่าน E ให้ครบ)
- ทางเดินออยเลอร์หรือเส้นทางออยเลอร์ (Euleria Tail) คือ อันดับเส้นเชื่อม โดยเส้นทางที่ลากผ่านเส้นต่างๆ ในกราฟ โดยแต่ละเส้นลากผ่านได้เพียง ครั้งเดียว จากรูปข้างบน คือ 1 2 5 13 12 11 8 7 9 10 6 4 3 โดยเริ่มที่จุด a จบลงที่จุด a และเส้นเชื่อมไม่ซ้ำกันทุกเส้นเชื่อมในกราฟ
- กราฟออยเลอร์ (Eulerian Graph) คือ กราฟที่มีวงจรออยเลอร์ ซึ่งกราฟออยเลอร์ นั้นเมื่อนับดีกรีของจุดจะได้คราวละ 2 เสมอ เพราะส่วนจุดเริ่มต้น เมื่อมีเส้นเชื่อมออกไป ในที่สุดจะมีเส้นเชื่อมกลับเข้ามา ซึ่งทำให้ทุกๆ จุดของกราฟเป็นจุดยอดคู่ ตัวอย่างเช่น deg(a) = 2, deg(b) = 2, deg(c) = 4, deg(d) = 4, deg(e) = 2, deg(f) = 2, deg(g) = 6, deg(h) = 2, deg(i) = 2 ดังนั้นกราฟนี้เป็นกราฟออยเลอร์ เพราะดีกรีของจุดมีค่าเป็นจุดยอดคู่ ทั้งหมด

คำถามเกี่ยวกับสะพานเมืองเคอนิกส์เบอร์ก ตอบโดยทฤษฎีกราฟ พื้นที่เมืองแบ่งเป็น 4 ส่วน แทนด้วยจุด A B C D และแทนสะพานด้วยเส้นเชื่อม

การที่จะเดินทางรอบเมือง โดยเริ่มจากพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง แล้วมาจบลงที่พื้นที่เริ่มต้น โดยการข้ามสะพานทั้ง 7 แห่ง แต่ละแห่งข้ามได้เพียงครั้งเดียว คือ การหาวงจรที่ผ่านเส้นเชื่อมทุกเส้นนั่นคือ วงจรออยเลอร์ เนื่องจากกราฟที่ใช้แทนมีจุดยอดคี่ เช่น deg(C) = 3 ดังนั้นกราฟนี้ไม่เป็นกราฟออยเลอร์ จึงไม่มีวงจรออย เลอร์ คำตอบคือ เป็นไปไม่ได้

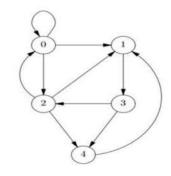
8.2 โครงสร้างข้อมูลสำหรับกราฟ

1) Adjacency Matrix (เมตริกซ์ประชิด)

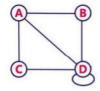
- Index of Array = Vertex
- Value of Array = Edge
- Benefit = easy, speed
- Bans = use a lot of memory
- มักใช้ Array 2 มิติ แทน Vertex ที่เชื่อมต่อกันด้วย Edge
- ข้อดีคือจัดการง่ายและทำงานได้รวดเร็ว
- ข้อเสียคือสิ้นเปลื่องหน่วยความจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง sparse graph

เมตริกประชิดสำหรับกราฟ

		เวอร์เท็กซ์				
		0	1	2	3	4
	0	1	1	1	0	0
	1	0	0	0	1	0
เวอร์เพ็กซ์	2	1	1	0	0	1
7020012	3	0	0	1	0	1
	4	0	1	0	0	0
			edge	s[][]		

1.1) Undirected Graph [ขาไป = ขากลับ] + ไม่มีน้ำหนัก

	Α	В	С	D
Α	0	1	1	1
В	1	0	0	1
C	1	0	0	1
D	1	1	1	1

1.3) Undirected Graph + weight [ขาไป = ขากลับ] + มีน้ำหนัก

	U = U	เมยกา	+ 11111	ทนก	
		Α	В	C	D
	Α	0	5	7	6
	В	5	0	0	3
	C	7	0	0	2
ĺ	D	6	3	2	1

1.2) Directed Graph [ขาไป ≠ ขากลับ] + ไม่มีน้ำหนัก

	Α	В	C	D
Α	0	1	1	1
В	0	0	0	0
C	0	0	0	0
D	1	1	1	1

1.4) Directed Graph + weight [ขาไป ≠ ขากลับ] + มีน้ำหนัก

	Α	В	С	D
Α	0	5	7	6
В	0	0	0	0
С	0	0	0	0
D	6	3	2	1

CODE

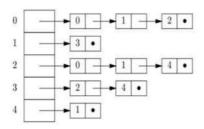
```
class graph
public:
  int edges[1000][1000];
  int n_vertices;
                                                                                           //Node
  int n_edges;
                                                                                           //Line
  void print_graph()
                                                                                           แสดงกราฟ
                                                                                           //0:123
     for( int i=0; i < n_vertices; i++)
                                                                                           //1:03
                                                                                           //2:03
        cout<<i<<" : ";
                                                                                           //3:0123
        for(int \ j=0 \ ; \ j <= \ n\_vertices \ ; \ j++ \ ) \{if(edges[i][j] > 0) \{cout << j << "";} \}
        cout<<endl;
     }
                                                                                           สร้าง array ขนาด 4 * 4 ให้ทุกช่องเป็น 0
  void initial_graph(int n)
     n_vertices = n;
     n_edges = 0;
     for(int i=0;i<n;i++)
        for(int j=0;j<n;j++)
           edges[i][j] = 0;
                                                                                           กำหนดช่องนั้นเป็น 1แต่เนื่องจากมีช่องเชื่อม 2 ทางเลยต้องทำทั้ง x ไป y และ y ไป x
  void insert_graph(int x, int y )
                                                                                           Undirected Graph
     edges[x][y] = 1;
     edges[y][x] = 1;
     n_edges++;
                                                                                           กำหนดช่องนั้นเป็น 1แต่เนื่องจากมีช่องเชื่อม 2 ทางเลยต้องทำทั้ง x ไป y เท่านั้น
  void insert\_graph(int x, int y)
                                                                                           Directed Graph
     edges[x][y] = 1;
     n_edges++;
                                                                                           Undirected Graph + weight และใส่ น้ำหนักให้มัน
  void insert_graph (int x,int y,int v)
     edges[x][y] = v;
     edges[y][x] = v;
     n_edges++;
  void insert_graph(int x,int y,int v)
                                                                                           กำหนดช่องนั้นเป็น 1แต่เนื่องจากมีช่องเชื่อม 2 ทางเลยต้องทำทั้ง x ไป y เท่านั้น
                                                                                           Directed Graph + weight และใส่ น้ำหนักให้บัน
     edges[x][y] = v;
     n_edges++;
   graph *g = new graph();
  g->initial_graph(4);
                                                                                           กำหนดตรงข่องนั้นเป็น 1 ถ้าเป็น 1 แสดงว่า สามารถเชื่อมต่อกันได้
  g->insert_graph(0, 1);
                                                                                           ถ้ากรณีมี weight ก็จะใส่ ช่องเชื่อมตัวย weight
  g->insert_graph(0, 2);
  g->insert_graph(0, 3);
  g->insert_graph(1, 3);
  g->insert_graph(2, 3);
  g->insert_graph(3, 3);
   g->print_graph();
```

2) Adjacency List (ลิสต์ประชิด)

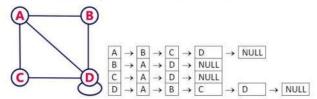
- Link-List + array 1 dimension
- Benefit = save memory
- Bans = hard manage
- ใช้ลิสต์ร่วมกับอาร์เรย์ขนาด 1 มิติเพื่อเก็บ egde ระหว่าง Vertex
- ข้อดีคือ ประหยัดหน่วยความจำที่ใช้ในการแสดงกราฟขนาดใหญ่
- ข้อเสีย คือ ยุ่งยากในการจัดการกว่าเมตริกซ์ประชิด

ลิสต์ประชิด

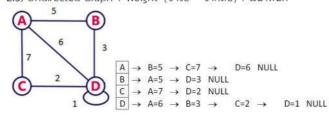
successors

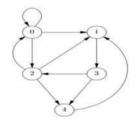

2.1) Undirected Graph [ขาไป = ขากลับ] + ไม่มีน้ำหนัก

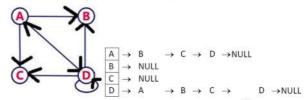

2.3) Undirected Graph + weight [ขาไป = ขากลับ] + มีน้ำหนัก

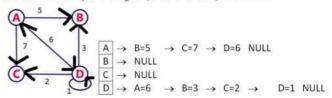

2.2) Directed Graph [ขาไป ≠ ขากลับ] + ไม่มีน้ำหนัก

2.4) Directed Graph + weight [ขาไป ≠ ขากลับ] + มีน้ำหนัก

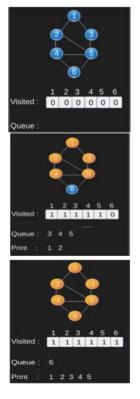
```
class node
  public:
  int item;
 node *next;
 node(int i) { item = i; next = NULL; }
  node() { item = 0; next = NULL; }
class linkgraph
  public:
  int n_vertices;
  int n edges;
  node* edges[100];
  void print_graph()
                                                                                     //0:123
                                                                                     //1:30
  {
                                                                                     //2:30
     node *r;
     for( int i=0; i < n_vertices; i++)
                                                                                     //3:0123
       r = edges[i];
       cout<<i<<" : ";
        while( r->next != NULL ){cout<<r->next->item<<" "; r = r->next;}
        cout<<endl;
  void initial_graph(int n)
     n_vertices = n;
     n edges = 0;
                                                                                     เป็นแถวหลักที่ใช้สำหรับเชื่อมต่อ
     for(int i=0; i<n; i++){ edges[i] = new node(); }
  void insert_graph( int x, int y )
  {
    node *p, *r;
     p = new node(y);
     r = edges[x];
     while( r->next != NULL ){r = r->next;}
     r->next = p;
  void insert_graph( int x, int y, int z )
                                                                                     ใส่ขนาด กรณีกราฟมีขนาด
     node *p, *r;
     p = new node(y,z);
     r = edges[x];
     while( r->next != NULL )
        r = r->next;
     r->next = p;
  linkgraph *g = new linkgraph();
  g->initial_graph(4);
                                                                                     กรณีกราฟไม่มีทิศทาง ต้อง add ไปกลับ
  g->insert_graph( 0, 1); g->insert_graph( 1, 0);
  g->insert_graph( 0, 2); g->insert_graph( 2, 0);
  g->insert_graph( 0, 3); g->insert_graph( 3, 0);
  g->insert_graph( 1, 3); g->insert_graph( 3, 1);
  g->insert_graph( 2, 3); g->insert_graph( 3, 2);
  g->insert_graph(3, 3);
  g->print_graph();
                                                                                     กรณีกราฟมีทิศทาง
// g->insert_graph( 0, 1);
// g->insert_graph( 0, 2);
// g->insert_graph( 0, 3);
// g->insert graph( 3, 0);
// g->insert_graph( 3, 1);
// g->insert graph( 3, 2);
    g->insert_graph(3, 3);
```

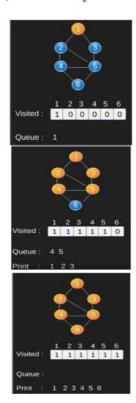
8.3) การสำรวจกราฟ (Graph Traversal)

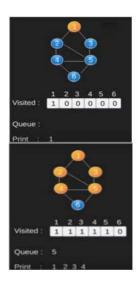
- การเข้าถึงทุก Node ของกราฟ
- ปัญหาพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของกราฟ คือ ทำอย่างไรจึงจะเข้าถึงแต่ละโหนดในกราฟ หรือที่รู้จักกันว่าเป็นการเยี่ยมโหนด
- 2 เทคนิคที่นิยมใช้ในการสำรวจกราฟ

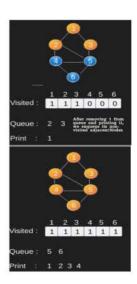
1) Breadth first search (BFS)

เริ่มต้น = เอาตัวเริ่มต้นใส่เข้าไปใน queue + set เป็น visit แล้วแตกไปทุก node ที่เชื่อม ถ้าเจอตัวไหนที่ยังไม่ visit ให้ใส่เข้าไปใน queue + set เป็น visit เมื่อออกจาก loop ให้เอาตัวออกจาก queue เมื่อตัวไหนถูกเอาออกให้แตก node นั้นต่อ

BFS สามารถประยุกต์หา<u>เส้นทางที่สั้นที่สุด</u>ที่เชื่อมต่อทุก node ในกรณี Graph no weight โดยจากการที่ vertex แตกไปทุกๆ โนด Shortest path

a->b=1

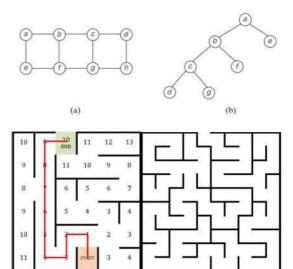
a->e=1

a->c=2

a->d=3

a->g=3

BFS สามารถนำมาใช้แก้ปัญหา Maze exploration

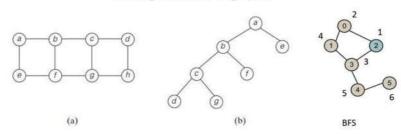
```
void BFS (int start)
  vector <int> queue;
                                                                       Clear queue
  bool *visited = new bool[1000];
                                                                       Clear visit
  for(int i = 0; i < 1000; i++){ visited[i] = false; }
                                                                       เริ่มเมือง 1 visited[0] = true ไปแล้ว index ไหนที่ถูก visit แล้วเป็น true
  visited[start] = true;
  queue.push_back(start);
                                                                       ใน queue ใส่ 0 เข้าไป โดยรูปแบบของต้นไม้ดังนี้
                                                                       0:12
                                                                       1:2
                                                                       2:03
                                                                       3:3
  while(queue.empty() == false)
                                                                       ปริ้งตัวแรกและลบตัวแรก
     start = queue.front();
                                                                       เริ่มต้น node ที่ปริ้งวิ่งหมด path เช่น เริ่มที่ 0 วิ่งไป 1 กับ 2
    cout << start << " ";
     queue.erase(queue.begin());
     node *r = edges[start];
     while( r->next != NULL )
       ไม่เคย visit ใส่เข้าไป
       {
           visited[ r->next->item ] = true;
                                                                       กลายเป็น visit แล้ว
          queue.push_back( r->next->item );
                                                                       ใส่ใน queue
       )
       r = r->next;
     1
  }
linkgraph *g = new linkgraph();
g->initial_graph(4);
g->insert_graph(0, 1);
g->insert_graph(0, 2);
g->insert_graph(1, 2);
g->insert_graph(2, 0);
g->insert_graph(2, 3);
g->insert_graph(3, 3);
g->print_graph();
                                                                       เริ่มต้นที่ 2 ผลลัพธ์ 2 0 3 1
g->BFS(0);
```

การประยุกต์ของ BFS

ตรวจสอบ conectivity ของกราฟ

- เนื่องจาก BFS สิ้นสุดการทำงานเมื่อทุกๆ vertex ที่เชื่อมต่อกับ vertex ตั้งต้นได้รับการพิจารณา การตรวจสอบ connectivity สามารถทำได้โดยใช้ BFS traversal ซึ่งเริ่มจาก vertex ใดก็ได้ เมื่อ algorithm สิ้นสุดการทำงานให้ตรวจสอบว่า ทุกๆ vertex ใน graph ได้รับการพิจารณาแล้วหรือไม่ graph จะถือว่า connected ถ้าทุกๆ vertex ถูก visited
- ค้นหาพาสที่สั้นที่สุด (shortest path) สำรวจต้นไม้ BFS จะทำให้ได้ path ที่มีความยาวที่สั้นที่สุดจาก source vertex ไปยังทุกๆ vertex

Finding minimum-edge path

BFS

visit	q
78	f เริ่มจาก f
f	e,b,g โดย f เชื่อม e b g เลือก e (ซ้ายไปขวา บนลงล่าง)
е	b,g,a เอา e ออกไปใน list เพิ่ม a ต่อแถว
b	g,a,c
g	a,c,h
a	c,h
С	h,a
h	d
d	=

BFS

visit	q
-	f เริ่มจาก
	a
a	b,e
b	e,f,c
e	f,c
f	c,g
C	g,d
g	d,h
h	

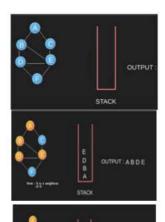
shortest	path
a->b = 1	
a->e = 1	
a->c = 2	
a->f = 2	
a->d=3	
a->g=3	
a->h = 4	

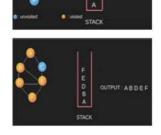
การเก็บข้อมล BFS ลงใน Array

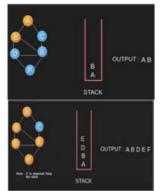
Index	0	1	2	3	4	5	6	7
Node	a	b	С	d	е	f	g	h
parent	-1	0	1	2	0	1	2	3

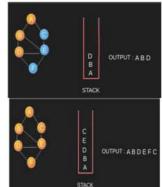
2) Depth first search (DFS)

หลักการคิด Print + Visit แล้วเริ่มท่องจากจุดนั้น ถ้าหากเจอตัวที่ไม่เคย visit เริ่มท่องจากจุดใหม่ (recursive) การท่องจะเจาะลงไปเรื่อยๆ เมื่อทำไมได้จะ ย้อนกลับมา เอาตัวที่ก่อนหน้า ถ้าเกิดยังไม่ซ้ำ ถ้าซ้ำก็ข้ามไป ดังนั้น OUTPUT ขึ้นอยู่กับ structure ถ้าในกรณีของ Link-list แต่ไม่มีผลในกรณี Array ข้อดีคือ Save memory, easy implementation

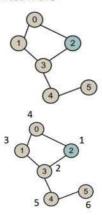

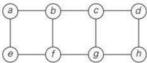

DFS

(a)

stack		
2	Push 2 เชื่อมกับ 3 และ 0 เอาอันเดี่ยว คือ 3	
3 2	Push 3 เชื่อม 1 กับ 4 เอา 1 ตัวเดี่ยว	
132	Push 1	
0132	Push 0	
132	Pop 0 ไม่มีเส้นเชื่อมแล้ว ตัวที่อยู่ stack ไม่คิดอีก	0
3 2	Pop 1 ไม่มีเส้นเชื่อมแล้ว ตัวที่อยู่ stack ไม่คิดอีก	1
432	Push 4 จะ pop 3 ดันเชื่อมกับ 4	
5 4 3 2	Push 5 จะ pop 4 ดันเชื่อมกับ 5	
432	Pop 5	5
3 2	Pop 4	4
2	Pop 3	3
-	Pop 2	2

stack		
f	เริ่มจาก f	
е	e, b, g, a	
b	bgac	
g	ach	
a	c h	
С	hd	
h	d	
d	-	

```
bool visited_dfs[1000];
void reset_DFS()
                                                                             Reset ทั้งหมด คือไม่มี อะไร visit
   for(int \ i = 0 \ ; \ i < 1000 \ ; \ i++) \ [visited\_dfs[i] = false;]
void DFS (int start)
{
                                                                             เมืองเริ่มต้น เหมือน BFS โดยเริ่มจาก 0 ก็ปริ้ง 0 เลย
  cout<<start<<" ";
                                                                             และไป start ที่เมือง 0
  visited dfs[start] = true;
                                                                             ไม่ได้ visit ก็ส่งเข้าไปแสดงต่อในกรณีนี้คือ 0 ไป 1 รอบต่อมาก็เป็น 2 แต่เนื่องจาก 2 โดย access ไปแล้ว
   node *r = edges[start];
                                                                             จาก recursive 2 ก็จะไม่ได้รับการปริ้งส่วนการ recursive คือ 0 ไป 1 และ 1 ไป 2 เมื่อถึง 2 แล้ว 2 ไป 0
   while( r->next != NULL )
                                                                             และ 3 โดน 0 ไม่คิด คิดเฉพาะ 3 ถึง 3 ไปต่อไม่ได้ก็ย้อนกลับ
                                                                             โดยรูปแบบของต้นไม้ดังนี้
      if ( |visited dfs[ r->next->item ] )
                                                                             0:12
        DFS (r->next->item);
                                                                             1:2
                                                                             2:03
      r = r - \text{next};
                                                                             3:3
  }
                                                                             0123
linkgraph *g = new linkgraph();
g->initial_graph(4);
g->insert_graph(0, 1);
g->insert_graph(0, 2);
g->insert_graph(1, 2);
g->insert_graph(2, 0);
g->insert_graph(2, 3);
g->insert_graph(3, 3);
g->print_graph();
g->reset_DFS();
                                                                             เริ่มต้นที่ 2 ผลลัพธ์ 2 0 3 1
g->DFS(2);
```

8.3) การตรวจสอบ Connectivity ของกราฟ

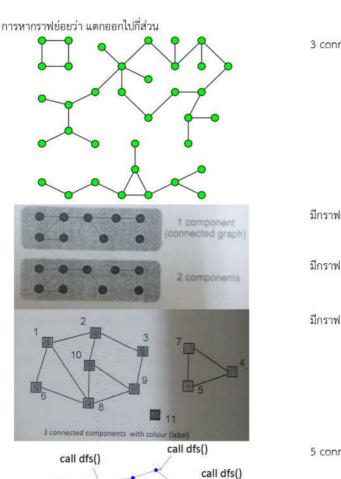
การตรวจสอบ Connectivity ของกราฟ หรือ การค้นหา Connected components (Connected sub graphs) หมายถึง เชตย่อยของ context ใน กราฟซึ่งเชื่อมต่อซึ่งกันและกัน บางครั้งอาจเรียกว่าเป็นกราฟย่อย (sub graphs)

กราฟโดยทั่วไปจะมีเพียง 1 component ซึ่งหมายความว่าเราสามารถเข้าถึงทุกๆ vertex ในกราฟได้โดยผ่านการหาพาสในกราฟ

BFS สามารถ<u>ตรวจสอบ <mark>connectivity</mark> โดยใช้ BFS เมื่อสิ้นสุดการทำงานตรวจสอบว่า<mark>ทุกๆ vertex ใน graph ถูก Access</mark> ทุก vertex <mark>ถึงว่า connected</mark></u>

DFS สามารถหาจำนวน component ในกราพ ให้ใช้ DFS ค้นหากราฟที่ 1 ได้มา 1 component <mark>ถ้ามี node เหลือตัวไหน</mark>ที่ยังไม่ค้นหาอีก ให้ใช้ DFS

ค้นหาอีกตัว node <mark>แล้วจะได้อีก component หาไปเรื่อยจนครบทุก node</mark>

call dfs()

call dfs()

3 connected components = เรียกว่าเป็นกราฟย่อย

มีกราฟเพียงอันเดี่ยว

มีกราฟ 2 อัน

มีกราฟ 3 อัน

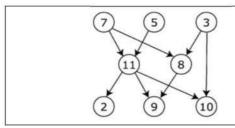
5 connected components

```
void reset_DFS()...
void DFS (int start)....
  void check_connect()
     int label = 1;
     reset DFS();
                                                                               จำนวน vertices ทั้งหมด = จำนวน node ทั้งหมด
     for(int i = 0; i < n_vertices; i++)
                                                                               โดย DFS คือท่องให้หมด
       if(!visited_dfs[i])
                                                                                อะไรที่เชื่อมกันบ้าง
          cout<<"\nL = "<<label<<" : ";
                                                                               L = 1:012
          DFS(i);
                                                                               L = 2:345
          label = label + 1;
                                                                               L = 3:678
       }
    }
  linkgraph *g = new linkgraph();
  g->initial_graph(9);
  g->insert_graph(0, 1);
  g->insert_graph(0, 2);
  g->insert_graph(1, 0);
  g->insert_graph(1, 2);
  g->insert_graph(2, 0);
  g->insert_graph(2, 1);
  g->insert_graph(3, 4);
  g->insert_graph(3, 5);
  g->insert_graph(4, 3);
  g->insert_graph(4, 5);
  g->insert_graph(5, 3);
  g->insert_graph(5, 4);
  g->insert_graph(6, 7);
  g->insert_graph(6, 8);
  g->insert_graph(7, 6);
  g->insert_graph(7, 8);
  g->insert_graph(8, 6);
  g->insert_graph(8, 7);
  g->check_connect();
```

8.4) Topological Sorting

คือ ปัญหาของการเรียงลำดับ Node ของกราฟให้สอดคล้องกับทิศทางของ edge ซึ่งใช้ใน<mark>กรณีจัดลำดับงาน โดยลำดับงานที่ 1 ต้องขึ้นอยู่กับลำดับงานที่ 2</mark> ซึ่งกราฟ ต้องเป็น DAG (directed acyclic graph) ปัญหาของ Topological Sorting คือกรณีผังงานขนาดใหญ่ อาจจะเกิดความสับสน จำเป็นต้องมี อัลกอริทึมจัดการ โดยส่วนมาก algorithm สำหรับการหา topological sorting มี 2 ประเภท

- 1) การประยุกต์ DFS เพื่อค้นหาลำดับของ vectex
- 2) algorithm source delete

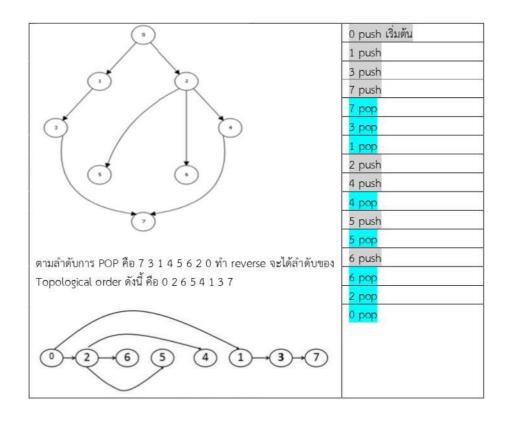

ขั้นตอนงาน 9 ทำได้ก็ต่อเมื่อขั้นตอน 8 และ 11 ทำเสร็จแล้ว ในทำนองเดียวกัน ขั้นตอน 11 จะทำได้ก็ต้อเมื่อ ขั้นตอน 7 และ 5 ทำเสร็จ

1) การประยุกต์ DFS เพื่อค้นหาลำดับของ vectex (Topological Sorting with DFS)

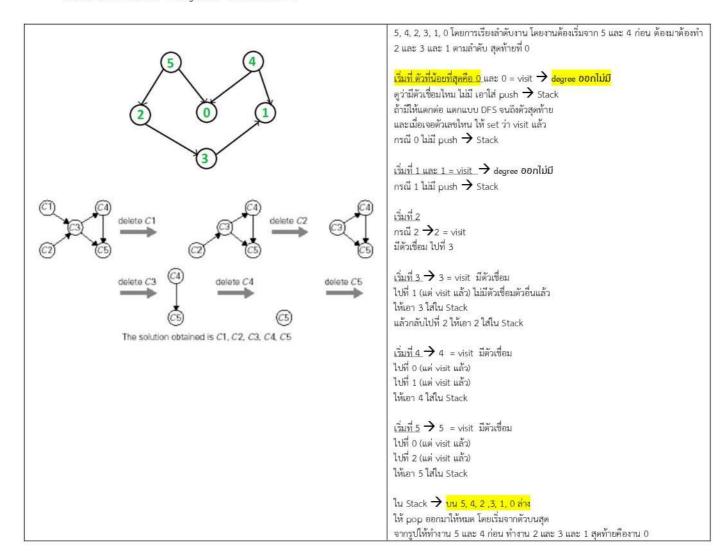
- 1 ท่องกราฟ DAG โดยใช้ algorithm DFS ปกติทั่วไป โดยเริ่มต้นที่ vectex ซึ่ง <mark>in-degree เป็น 0</mark>
- 2 <mark>สำรวจ</mark> vectex ต่างๆ ไปตาม<mark>ทิศทางของ edge</mark>
- 3 เมื่อใดก็ตามที่ DFS <mark>ไม่สามารถเข้าถึง vectex ถัดไปได้</mark> ก็จะเกิดการ backtrack ขึ้น เราจะต้อง<u>บันทึก vectex ที่เกิดการ backtrack ลงใน temporary stack</u>
- 4 เมื่อ<mark>สำรวจกราฟจนครบ</mark> ลำดับของ vectex ใน temporary stack ก็จะถูกนำมาเขียนใหม่ โดยให้ vectex ที่อยู่ด้านบนของ stack ดังกล่าว<u>อยู่ด้านซ้ายไล้ไป</u> จนกระทั่งครบทุก vectex

ตัวอย่าง

2) Algorithm source delete

- 2.1) คำนวณ in-degree ของแต่ละ vertex ในกราฟทิศทาง
- 2.2) เริ่มต้นโดยการนำ vertex ซึ่งมี in-degree = 0 ไปใส่ในคิว
- 2.3) วนซ้ำหากพบว่ายังมี vertex ในคิว
 - 2.3.1) เรียก dequeue และ output a vertex
 - 2.3.2) ลด in-degree ของทุก vertex ที่มี edge ร่วมกับมันลง 1
 - 2.3.3) นำ vertex ซึ่งมี in-degree เท่ากับ 0 ไปใส่ในคิว

h +	1/4
bool tm_visited[1000]; int mypoint;	สำหรับทำหน้าที่เหมือน stack โดยใส่เข้าไปก่อนแล้วปริ้งย้อนกลับ
int st[1000];	สาทจบทาทนาทเหมอน Stack เตอเลเขาเบกอนแสวบรรยอนกลบ
void topologicalSortUtil(int v)	ค้นทาแบบ DFS
[
tm_visited[v] = true;	
node $*r = edges[v];$	
while(r->next != NULL)	
if (!tm_visited[r->next->item])	ાં તેના પ્રમુખ ન તે ખતેલું લું
t	แต่เพิ่มส่วนนี้ ที่ขีดเส้นใต้ เข้ามา คือจะเก็บตัวที่ไหลไปจนสุดก่อนเช่น เริ่มจาก out degree เป็น 0 และ 1 ใส่เข้าไปเลย กลายเป็นตัวสุดท้ายเพราะไม่ได้เชื่อมกับใ
topologicalSortUtil (r->next->item);	เรมจาก out degree เบน 0 และ 1 เสเขาเปเลย กลายเปนตาสุดทายเพราะเมเตเชยมกับเ เลยไปหาใครไม่ได้
} r = r->next;	แต่ถ้าเริ่มจาก 2 แล้ว 2 ไป 3 และไป 1 จากการค้นหาแบบ DFS ตามลำดับ
1 - 1771644,	มันจะกลายเป็นว่า 1 ถูกใส่ก่อน ตามตัวย 3 ถูกใส่ และ 2 ถูกใส่สุดท้ายใน Array จะมีหน้าต
st[mypoint] = v;	แบน้
mypoint++;	[0] [1] [3] [2] ไม่ใส่ 1 ช้ำ เพราะใส่ 1 ไปแล้วตามหลังของ DFS
}	
void topologicalSort()	เริ่มจากการ sort โดย out degree เป็น 0 ถึง n ต้อง Sort ก่อน
[0:
for (int i = 0 ; i < 1000 ; i++){	1:
mypoint = 0;	2:3
for (int i=0 ; i < n_vertices ; i++)	3:1
{	4:01
if (tm_visited[i] == false)	5:20
{ topologicalSortUtil(i);	และทำการ reset visit และ mypoint ทำการค้นหาแบบ DFS ทุกอันโดยถูก visit ไปแล้วจะไม่สนใจอีก
}	ทาการคลทาธอบ อาว ทุกอละทอถูก งารเร รอดสาขอดเกลรงอก
1	
for(int i=(mypoint-1); i >=0; i){ cout<< st[i] << " ";}	Print ย้อนหลัง เอาตัวสุดท้ายมา print
1	เริ่มจาก 5 4 2, 3, 1 0 งานสุดท้ายคือ 0 กับ 1 ตามลำดับ
linkgraph *g = new linkgraph();	
g->initial_graph(6);	
g->insert_graph(5, 2);	
g->insert_graph(5, 0);	
g->insert_graph(4, 0);	
g->insert_graph(4, 1);	
g->insert_graph(2, 3);	
g->insert_graph(3, 1);	
g->topologicalSort();	

แบบฝึกหัด

- 1) จงเขียนโปรแกรมกราฟในรูปแบบ Adjacency Matrix ทั้งกราฟที่มีทิศทางและมีน้ำหนัก
- 2) จงเขียนโปรแกรมกราฟในรูปแบบ Adjacency List ทั้งกราฟที่มีทิศทางและมีน้ำหนัก
- 3) จงเขียนโปรแกรมกราฟ Breadth first search (BFS)
- 4) จงเขียนโปรแกรมกราฟ Depth first search (DFS)
- 5) จงเขียนโปรแกรมกราฟตรวจสอบ Connectivity ของกราฟ
- 6) จงเขียนโปรแกรมกราฟ Topological Sorting